

Сыпана
3 харчы.

АГИТПУНКТ УОТА САНДААРДА

A black and white photograph of four young women sitting at a table. From left to right: the first woman is looking down at a book or paper; the second woman is looking directly at the camera; the third woman is looking slightly to the right; and the fourth woman is looking down at a book or paper. They are all wearing dark clothing.

Р. ДАНИЛОВ,
ч. үлэ ветерана.

Чурапчы селсөөветин исполкома Крaсильников уулуссaтa, Ждaнов перe-
Чурапчы сaлaзaннaтaн Ждaнов уулуссa-
тaн Лeтaнскaя бирaзмaнa лaурeaтa Д. Д.
бaлaарымы мaлaнa.

Онобуллар бороду
йа хаачыстыбатын т
рар инниттен бу
арендада киирен үлэ
иктөөх түмүгүнэн х
ны аахсары олохтуо
Сүрүн производстводо
буллар бородуу
инни мыйдаагы абая
төлүөхпүт. Бородуу
себестимонун чөл
инниттен бары салаа
ероскуоттары уюнна
дарыт ахсааннары
вай форманан хонту
луохпүт.

ОРОУОНГА бѳлырыын хо-
луобунай буруйу онгоруу 5,5,
кыра кулугээннээһин 52,5 быры-
һааһынан ол нннннээһи сѳллааҥар
аччатыллыбыта. Итирик туруктаах
общественнай мнэстэлэргэ сѳлдѳн
элиһи отделиҥар иһирин биллэр-
дик абыһаата.

Ойгохуллубут буруй уопсай ахсаан-
ыттан 39,6 бырыһыана оройуон
ининигэр тиксэр. Бирдии үлэ кол-
лективтарынан ыллахха, райпотреб-
союзка 8, Чурапчы орто оскуола-
тыгар 5 (түөрдэ үлэтэ суох сыл-
дыар бастах дьонунан), лесхозка 2,
майы таҕастыыр комбинакка 2,
«Апротехснабка» 2, иһилиэн-
нэни олох дьаһах өтөгүтүн
хааччылар производственинай у-
правлениега 1 түбэлтэлэрэ таһа-
рылыннылар. Холуобунай буруйу
оноруу нти ининизэди смаллаагар
Эрилик Эристин аатынан совхоз-
ка 3-нэ, «Чурапчы» совхозка 3

нан, «Мундааһайым» совхозка 2-эки
улааппыта. Итирик туруктаах ми-
лицияда түбөһүн «Якутагропро-
мстрой» ПМК-тан, дьиз-уот, комму-
нальнай хатааһыстыба производ-
ственнай управленистытан,
«Якутводмелиорация» ПМК-тан,
«Якуткоммуэнерго» участвыт-
тан ордук албах.

ЭРЛЭТТЭН
СЭРЭНИЭХХЭ

Ити чактылар оройуон кинигинэ-
ди тэрилтэлэрдээри партийнай,
профсоюзнай, комсомольскай тэ-
рилтэлэр, табыарыстыгы сууттар,
профилактика советтара, үлэ кол-
лективны советтара дьону кытта
уота-күөһэ суохтук үлэлиилэрини
туоһулуудалар. Минимэха найыла-
һы баар. Үгүс ситэлэргэ общес-

төлний тэрилтэлэр нити-өйдотүү
Үчэни мыатынган дьарыктанэ да
сорулматтар, ити боннуруоһу ад-
мистратаци эрэ шилээн-сагалани
мылмахтаадын курдук санһыллар,
бэйлээр минцинатаа көтөһөн ыл-
сыхатарын баварбаттар.

Пнррк турунтаах мнлшннн
кнрбнтгртн бнмнар угс ортд-
дрэ адэр дон уонна мччаттар.
Ааспыт снлта олобуллубут холуо-
бунай буруй 18 бырыһыанна сокуон-
ный савстарын снтэ нлкн оболор ор-
тоотунтаа таһарыллына.

Буруй оюбулдухон кишиниз эр-
дэттен сөзүтөр дыбалалары ылыны
бары общественная таркителер, ад-
министрациялар кытык өзбөйлүстө-
рүшүн буудар. Оңуоңх түбүгү, би-
рамаданы халыстаамынхха маала.

В. ШИШИГИН,
НДСО — начальник уголовного розыска,
милиции констана.

✦ Биһиги консультациябыт ✦

ТУС БЭЙЭ ДЬИЭГЭ

Дойдуга озорор дэна проблематын түргэннин быһаарар ийнэттэн госу-дарство биригдүүлээн дэон байэлэрин бас биланилэри-гэр дэини туттууларын бары өртүнэн ойүүр, ке-бүлүүр. Ол курдук, тус байэлэритигэр дэна туттар дэон государствоттан хар-чылан ссуданы ыһаххы-рын сол. Туттааччыга олохтоох Советтар, тус-таах теритэлээр тутуу ма-гырьбаалларынан ком-мунэуэхтээхтэр.

РСФСР-гч 106-ыст. кийдлэрынан, биир ыла биир дьахлээх буолуохтаах. Дьэ мэндэриэмнээх буолуох сөл уонна уопсай кэбэ 60 кв. м ордуо суохтаах. Ол эрэри элбэх көргүһээх ыалга олохтоох Совет исполкома итинтэн да улахан дьыһын туттары көтүлүүр бырааптаах. РСФСР-гар биир кийнээх 12 кв. м олорор ийэ тиксэп көрдүлэр.

Дөңс түтүлчигыга селдэ-
совет исполкома унаабыга
сирип быһаң бнэрэр.
Унаабыга нээн 0,15 гектар-
га дээрн быһыллар. Оттон
ааа сиритэр (совхозтарга)
0,25 гектарга
нээн селдэһэр уонна сү-

РСФСР-ийн механизацин хийр
Совхоз — сэлгээг авчирга
транкторийн парк 10-аас
дээш түүнтэй ууралца
даг дүнд түүнтүүгээр сир
учаастагч бодлогоо су
лэмж (басрочно) барил
дзын түүнээс дуусагч
онгохуудыг нэрлүүл. Ма
нххад типовой дуусагч
РСФСР Госстройнаас ун
д Коммунальнэй ханга
лхыгсгаар министерство
ын 1965 с. алтынны
6 нүгүнээд 67 М-дээх ба
ринжестеринэн биэргэгч
тэн турар. Дуусагч
сэлсөөхөөр нислөмүн
хайа сэллээх, кунжээх
быхаарын түүнээс ханга
гчтөхө нэмэгдээх участан
бэриллээ, түүн нэмээх
дүнд түүнлүүхтээс уон
агын кеме түүнүүгээр он
гчлүүхтээс хайрлүүл.
Дуусагч сир участан
ын уонга түүнүүгээр
быхаарыг онгохуудыг
хайрлүүл.

Типовой дуогабар бий-
лыгынаа днээ тутуу-
үс снл илннэр бүтүөхтээх.
Тутуу бүтүгэниэ, содьос-
вет комиссията ону тутуу-
уонна ол туһунан акт су-
руллар. Ол эрэ кэминтгэ-
дэ нэрэ нөбөн киириллиэх

тээх. Өсөктүн аахсылдар
бирчигийнхэн болдог
инигер дүгэ бүлхэтэринэ
сельсовет исполкома ту
тууну ыгыттын өссө бу
сыл (тутуу сезонугар
уһатын сеп. Уһайбад
былаанга каруллубата
тутуулар ыгытлар тү
бэлтэлэрингэр райархите
тор ону туоратарга бол
дох быйар. Өсөктүн ту
тааччы ону толорбо
буоллагына, сельсовет
непознама тутууну то
тотторор уонна былан
намматах тутууну көтү
рүгэ бири ыны биэрэ
Совет онук быһаарыт

туолбатаарына, районспиком быһаарытынган суутунан тутуу бүтүнүгүтэ быһдырыһын сөп.

Динэни туттайчыг унаа-
тагын нийгэр үүснэ ту-
рар мастары, хөвү тобо
хьяалларынан хаалгара с-
тыахтаах. Унааыбатын та-
һын нийл сымдаар журдун
гайна туйсаран огоруах-
таах.

Дуугабар үеһээ мймалыбыг бодьохторо кайнахтарина, дымни тууу уһатыллыбыг хас биирднэ күнүн иһин уһайбалаахтан 2 солн. 50 харчы толотуллара көрүлэр. Дына бүтө илгнэ сельсовет кентүдэ суох киһини атыллыһын бобулар.

Дуугаараг сельсовет
исполкома уонна дьээн
туттааччы илэи баттыы-
лара уонна ол нөгөрүгү-
нан бигэргэнэрэ эбэһээт-
тинэй. Мэниа таарыаччы эт-
тэххэ, оройуонига бири-
дигэлээн дьээ туттааччы-
лар сокуонунан олохто-
мут бэрээдэги билбэт, ту-
тускай буолууларыттан
өйдөспөт түбэлтэлэр, мө-
ктөрдөр тахсаллар.

РСФСР ГК 109 мөт.
га, шалытыван кәтәх динәни
2,5 мөт. суох туттуу түбэл-
тәһәтүр талһисполном бө-
һаарыһыһан суут уураа-
һыһан динз төһөлүр суох
һыһыһан аһоһоһо Совет
Фондатыһар бөһиһәһ.

Союзон бишр дүмэ нэр-
гэгнэгэ бишр олоорор дүмэлэ-
нэри нөгүллүүр. Отгон ор-
дук дүмэлээх буолларын,
ол бишр сүл иһинэн атыы-
лаһыахтаах эбэтэр бэлэхта-
ниллаһыахтаах. Дүмэлээх огу-
толорбот буолларына, рай-
исполком быһаарымытынэн
ордук дүмэтэ куус ортукун
атыылынар уонна дүмэ-
сыаната, атыылыырга тах-
сыбыт ороскуота көүрө-
тиллэн туран, бас билээх
чигэ бэриллэр. Отгон
атыыта барбаг түбэлтэти-
гэр дүмэ государство бас
биллиитигэр бэриллэр. Го-
сударственной уонна ве-
домственной дүмэлэргэ
олорор дүмэ тус байалары
бас билэр дүмэлээх буол-
лахтарына, уопсай дүмэлэ-
рин босхолуохтаахтар эбэ-
тэр бишр сүл иһинэн итэх
бас билэр дүмэлэрин
атыылыахтаахтар, бэлэх
тиэхтээхтэр. Ол иһары
хуона эбэтэр сельсоветы
нан бисэргэннээхтээх.

Тыя сиригэр даача тутуута көрүлүбөт. Ол он нугар кым бадалаахха орурут аһын, сад олодууттар участак бөрүллэр Учаастак кээмэйэ 0,6 гектар буолар. Онно мыра (сайыгны) дьэз тутуулар көтүллэнэр. Итини тэнэ коллективнай сад уонна орурут олодууттар участага бөрүллэр көтүллэнэр.

Е. МАКАРОВ,
РСФСР үтүктүзүх
юрисна.

Көлбөрүтүһүү куйах буолбатах

Бахаартай сэрхэтээх
буолуу быраабылалара
оройуонига ыраадынан си-
тэ туванылдыбаттар. Ал-
дыархай тагыстагына эрэ
хардарыта буруйу түһэр-
сии, нөлбөрүтүһүү, көмүс-
нөһии буолар. Быхата,
«Уйбаан—Бүөтүргэ, Бүө-
түргэ—Уйбаанга» диэбит
курдук. Мун сатаатар кы-
лалара тирээтэҕинэ уоту
хайдаа умуруорары даҕа-
ны бэлэппит. Бахаар тах-
сар бөдөннөлөрө бөрт
ныратык, дуона суохтан
төрөтөһүтэрин үксүгэр
үмүһүт.

Хомбур, элэнт сылга
Болонголуу. Культура
түрүс, кулунуу буолбу-
та, 20-чэ тыһ. сатуобай-
даах ороскуот тахсабыта.
Ол баричинизэтинэн
лууп үлэһиттэрэ, кулуу-
тэрин тылын сүтэрэн ба-
ран, атын кулууһу булан
хатымаларын ыарырдаа-
быттара, онуоха суолта
биэрбэтэхтэрэ буолбута.
Хатааһына суох кулуупка
туора дьон хаһан баҕарар
кирэр-тахсар үсүлүбуһа-
лара үөскэбитэ. Итинэн
туһанан, сааскы уһун өрө-
буһтэригэр сылдьар ово-
лор, таһырдыа мэнниктил-
лэриттан салсан, бара са-
таан аһаас кулуупка кии-
рэн испиискэнэн «сонньо-
буттара». Маныаха то-
роппуттар эппиэтинэстэрэ
эмнэ баар. Кинилэр оволо-
ро хаһна сылдьалларын,
тугунан дьарыктаналла-
рын билэ сорумматалары,
туох үчүгэйдэ, куһаҕанын,
алҕас туттууттан араас
дэг-дүг, алдьархай тахса-
рын үөрэтэ, өйдөтө сатаа-
батахтара, режими туту-
һунарбакка бөйдүө сыл-
дьыалларын таһаарбыттара
улахан итэһэһинэн буолар.

Кытааннах мазаһынын
нотелына туохтан күдэ-
нэ көтө, 7,5 тыһ. солк.
тутуу уотунан уһуурда?
Минна сага котельнай
үлэс кииреригэр бүк ара-
ны, бакзориналарни оло-
хун көтүрө охсубуттара.
Ол араэри «Универсал»
котел итаас адалыллан,
оһорун таныы уһаабыта,
өтөрүнэн үлэс киирэрэ

Биллибэт буолбута. Олун
кытаанахтар эллипсэ суох
олорон хаалбыттара. Ын-
саан «Универсал» онугар
KB-300 оһогу таһналар
өй булбуттара уелна оро-
һуонаады өрөмүөнүүр-
түтүр улаастыктан сэр-
чиктар биригээлэрин
көпсөтүнэ охсон, быстах
кэмгэ туһанарга дин аа-
таан, KB-300 оһогу туруу-
раага плавильтала.

Өрөөтөр буолбатада, нөтөл танылдан бэлэм буолбута. Аны, буор тоһ аатыран, котельнай үрдүн даһың эрбин көөбүлүһүн куһуптутара. «Быстах көмө түрэр иһ» дьин буолбута. Уолаттары ноһеһаһынан аһаталаан, отторго даһаһал бьирбьиттэрэ. Котельнай буруута уһаарбыта, ниллэп сыта дьаргыйбыта, көһиллэһиһэ уоскуйбута...

Ити дуонхууу унаабата
да, ситэ мыйн кыайбатар
алдырхай түбүлзэбитэ
Хайа муугун халбас хара
та бусалдай. Ву сырныга
бууридаахтар — тутаччы
лар. Котельный үрдүн эр
бин жобулунчиг куттар
быттар, баһаартан сэрэх
тээх буолуу быраабылала
рын нэхэн туран, атын ко
телу тагнарбыттар, коес
гардарга баһаартан сэрэх
тээх буолууга ииструн
тан; биэрбэтэхтэр, сол
тоох ирдэбилгэ туруорба
тахтар.

Билгийн бахаарга эппиэ
тинэс күүһүрдэ. Ол кур
дук, холубунай кодекси
сага ыстатыа киллэрт
пинэ. Онно мангыс эти
лэрт: бахаарти сэрхэтээ
буолуу быраабылалары
кэһингэ, улахан хоромы
тагыстагына, эппиэттээ
үлэһиттэр холубунай бу
руйга гартылын 3 сыл
дизри кентүллэре бьста
эбэтэр 2 сылга кыһалан
үлэнэн накаастаналлар
Бөнөтүн кыһи олүүлээх
ыраахан содуллардаа
буоллагына, 5 сылга диз
ри кентүллэре бьста
Администрациянай эппиэ
тэс эппиэ күүһүрдэ.

В. ВАСИЛЬЕВА,
прокуратура следователя

АРАХСЫБЫТ төрөлшүүтээр үгүстэрэ, тус туһу-
нам да олоордоллор, ололоруу ийинигэр байа-
ларим эбээһинистэрин готорон, элмэни кэмигэр тө-
лөөн, материалһың көмөнү оҥороллор. Ол эрээри
бары онуу элмэһинистэах, үтүү сүөбэстээх буол-
батахтар. Аллэһи төлүүргөн куотунар, хэһиһи
да төгүд медицина организмгэн ардээр эбэтэр
элмэһиниһаргар улахан нэстээх төрөлшүүттар бэһини
да баадалар.

Союзын бичигчигийн төлөрүүлэх алимент төлүүр төрөлхт үлэгтэн үүрэгтэн

050 интэриэнгэр

эбэтэр атын сиргэ көһөр түбэлтэтингэр киинэ үс хонук иһинэн ол туһунан суут төлөрөөччүтүгэр биллэрнэхтэх. Биллэрбэтэх түбэлтэтингэр суут киини ыстараллаа тардар бырааллаа. Аһимент төлөөччү оһорор сирэ биллибэт буоллагына, * өһөлөөх тороһут сайабылдьааныгыгар олоһуран эбэтэр суут байытын быһаарымтынан аһименцигы көрдөөһүн биллэриилэр. Ону ис дьыала отдела төлөрөр. Киһи көһүннээгинэ, киһи сорууһа куотунуу иһин аһименттэс туһунан сарэтиллэр. Оттон онуун иһэстэти түмүтэ суох буоллагына, оҕоҕо көмөлөөһөн туруулаһан туран куотунар тороһут хоһуобунай аһименттэс тардылар. Онуук миһилиһан ирдэммит уонна сууттаммыт киһи паспортыгар балла ситиһуллар. Киини үлэҕэ киирэр түбэлтэтингэр оһон көрөн администрация, кадр отдела бухгалтерия иһуоҕо хамнаһыттан аһимент тутуулаһа иһинтэн хааччыһааһаттар. Онуоха, өһөтүн аһимент ирдээһэччи адырыһа биллибэт буоллагына, аһимент туһут бухгалтерия харчыны народнай суут туһааннаах счуттар ый ахсын көһөрөн иһнэхтэх. Аһимент төлөөччү сүтэ сымдыбыт кэмгэр муһунуудлубут иэс төлөрү аарыллар. Ону суут төлөрөөччүтэ аһименнаах киһи хамнаһыттан аһар.

Билдэн турар, алимент төлөмнөөрүнэ, ороно итгэр төрөлшүт улахан охсууну ылар. Кинилер материалый балаһианналарын чөлчөтөр сыяктан СССР Министрлерин Советта 1984 с. олунуу 6 күнүгөр «Алимент төлүүртөн куютунар төрөлшүттөр ирдөөлгө сымдыр көмүрлөпөр кирилэр согуоннай саастарын ситэ илик ололорулар быстах пособиенны аныыр туһунан» уурайды ылыммыта. Бу уураах 1985 с. тохсунуу 1 күнүттэн күүлүгөр клирибита. Пособие ово төрөлшүтэ (эппаккине) олодор сирияни социальнай халтичымы отделинан суут уураадынан алимент аныктыр олотугар төлөвөр. Ити уураах быһаатынан пособие көзмөйө манньик этэ: 1 оҕоҕо — 20 солк.; 2 оҕоҕо — 30 солк.; 3 оҕоҕо — 40 солк. Оҕотон 1987 с. тохсунуу 1 күнүттэн хас бирдин оҕоҕо 20 солк. итэгэһэ сүөх төлөвөр буолбута.

Алиментан куотунар төрөптүүтөр сууттарыгар мүнбүүлэр аналлаах фонд баар. Онтон одого босоме төлөнөр. Ол суумата, сүтэ сатдымбыт төрөптүү бөлүнүүдүнэ, толору ирдэнэр.

Мань таһынан кэргэниилэр араасалларыгар суут уотона ЗАГС ылар госпосилиналарын сууматын үндэтэр туһунан уураах баар. Холбоур, кэргэниилэр ЗАГС отделыгар араасар буоллахтарына, 100 солк, госпосилинаны толүүлэр. Оттон суутууан араастахтарына, клиндартан биырдастөрүттэн эбэтэр инчээнэрүттэн 100—200 солк, госпосилина ирдэнннлэр. Бу юарыбит үл сорого алимент фондатыгар кылдыгыллар.

М. ШЕЛОМОВА,
нарсуд төлөөрөөчүүтэ.

М. ШЕЛОМОВА,
наезд телеграфиста

Карла Маркса, 28 ел.

Карла Маркса, 28 ел.

Карла Маркса, 28 ел.

Н. МИШКИН